

OPINTOJEN KESKEYTTÄMINEN KEMI-TORNION AMMATTI- KORKEAKOULUN TEKNIKAN KOULUTUSYKSIKÖSSÄ

Martta Ruottu

**Opinnäytetyö
Heinäkuu 2008**

**JYVÄSKYLÄN
AMMATTIKORKEAKOULU**

Tekijä(t) Martta Ruottu	Julkaisun laji Opinnäytetyö	
	Sivumäärä 30	Julkaisun kieli suomi
	Luottamuksellisuus ☐ Salainen _____ saakka	
Työn nimi Opintojen keskeyttäminen Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun tekniikan yksikössä		
Koulutusohjelma Opettaja-ammattikorkeakoulu, opinto-ohjaajakoulutus		
Työn ohjaaja(t) Jukka Lerkkanen		
Toimeksiantaja(t)		
<p>Tiivistelmä</p> <p>Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia opintojen keskeyttämistä ja sen syitä Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun tekniikan yksikössä AMKOTA-tilastojen pohjalta vuosina 2002–2007 ja verrata näitä tilastotietoja ammattikorkeakoulun sisällä ja valtakunnallisesti. Tarkoituksena oli selvittää, voiko tätä keskeyttämistä ehkäistä ennakolta ohjauksellisilla toimenpiteillä.</p> <p>Ensiksi työssä kuvataan, mitä ohjaus on ammattikorkeakoulussa ja Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun tekniikan yksikössä. AMKOTA-tietokannasta poimittuja tilastotietoja verrataan valtakunnallisesti ja kymmenen muun, Pohjois-Suomen ja osaksi arvottujen, ammattikorkeakoulujen keskeyttämisen tilastoihin. Sitten verrataan tekniikan ja liikenteen keskeyttämistä samoissa ammattikorkeakouluissa ja keskeyttämistä eri koulutusaloilla valtakunnallisesti. Seuraavaksi tarkastellaan ensin keskeyttämistä Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa ja sen eri yksiköissä, nais- ja miesopiskelijoiden keskuudessa ja eri koulutusohjelmissa tekniikan yksikössä. Sitten tutkitaan keskeyttämisen syitä tekniikan yksikössä ja eri koulutusohjelmissa. Winhan tilastoista laskettiin, kuinka paljain keskimäärin opiskelijoilla oli opintopisteitä heidän keskeyttäessään opintonsa. Lisäksi AMKOTA-tilastosta selvitettiin keskeyttämisen keskimääräinen ajankohta tekniikan yksikössä ja sen eri koulutusohjelmissa.</p> <p>Tutkimuksen tuloksena voidaan todeta keskeyttämisen olevan kärkeäluokkaa, tarkasteltiinpa sitä valtakunnallisesti tai ammattikorkeakoulun sisällä. Suurimmiksi keskeyttämisen syiksi osoittautuivat <i>opiskeluvoikeuden menettäminen, syy ei tiedossa ja siirtyminen toiseen ammattikorkeakouluun</i>. Suurimmalla osalla keskeyttäneistä ei ollut opintopisteitä ollenkaan. Seuraavina oli 1-20 ja 21-40 opintopistettä suorittaneet opiskelijat. Keskeyttämistä tapahtui eniten ensimmäisen lukuvuoden jälkeen, mutta myös kaksi vuotta opiskelleet muodostivat lähes yhtä suuren ryhmän.</p> <p>Ohjausta tulee kehittää, ja opettajatuutorointi pitää kattaa koko opiskeluaika. Opiskelijat tulee haastatella opintojen alussa, jotta saadaan käsitys opiskelijan motivaatiosta ja valmiuksista opiskeluun. Lisäksi heidät tulee haastatella joka lukuvuosi, jotta saadaan käsitys opiskelijan opiskelumenestyksestä ja mahdollisista vaikeuksista. Lisäksi opinto-ohjaajan ja koulutusohjelmavastaavien yhteistyötä tulee lisätä ja koota yhteen opiskelun vuosikierto heidän kanssaan.</p>		
Avainsanat (asiasanat) AMKOTA- tietokanta, opinto-ohjaus, opintojen keskeyttäminen, opintojen keskeyttämisen syyt.		

Author(s) Martta Ruottu	Type of Publication Development Project Report	
	Pages 30	Language Finnish
	Confidential ☐ Until _____	
Title Interruption of Studies in Technology at Kemi-Tornio University of Applied Sciences		
Degree Programme Teacher Education College, Study Counsellor Education		
Tutor(s) Jukka Lerkkänen		
Assigned by		
<p>Abstract</p> <p>The aim of the study was to investigate the interruption of studies and its reasons on the basis of the statistics AMKOTA during the years 2002-2007 in Technology at Kemi-Tornio University of Applied Sciences and to compare the statistics within the university of applied sciences and in national level. The objective was to clarify if it is possible to prevent interruption of studies with study guidance.</p> <p>First the study describes guidance at university of applied sciences and in Technology at Kemi-Tornio University of Applied Sciences. Data collected from the database AMKOTA are compared nationwide and with the statistics of interruption in ten other universities of applied sciences. Secondly the interruption of studies in Technology and Traffic at the same institutions are compared as well as interruption in different educational fields nationwide. Thirdly the interruption of studies is examined at Kemi-Tornio University of Applied Sciences and in different units, among female and male students, in different degree programmes in Technology. Then the reasons of interruption in Technology and in its different degree programmes are studied. Studednts' approximate credits when they interrupted their studies were also calculated from the statisics of Winha. In addition, the approximate point of time for the interruption was defined in Technology and its different degree programmes.</p> <p>The result of the study shows that interruption of studies is in the top class both nationwide and within the units at Kemi-Tornio University of Applid Sciences. The main reason for interruption proved to be <i>losing study right, reason not known, and moving to another university of applied sciences</i>. Most of the students who interrupted their studies did not have any credits at all. Next came students with 1-20 credits and 21-40 credits. Mainly the students interrupted their studies during the first academic year, but those who had studied two years formed nearly as big group as the former.</p> <p>Guidance has to be developed, and teacher tutoring shall cover the whole study time. The students have to be interviewed at the beginning of their studies in order to achieve an impression of the student's motivation and his/her readiness to studying. Furthermore, they shall be interviewed once during the academic year in order to get an idea of the student's study success and possible problems. In addition, cooperation between the study counsellor and the heads of degree programmes has to be improved and an annual cycle of study guidance drawn up with them</p>		
Keywords AMKOTA database, interruption of studies, reasons for interrupting studies, study guidance.		
Miscellaneous		

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO JA TAVOITTEET	2
2 OHJAUS AMMATTIKORKEAKOULUSSA	3
2.1 Ohjaus Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa.....	4
3 TILASTOJA OPINTOJEN KESKEYTTÄMISESTÄ	7
3.1 Keskeyttäminen eri ammattikorkeakouluissa	7
3.2 Keskeyttäminen Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa	11
3.3 Keskeyttämisen syyt Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa tekniikan yksikössä	15
3.4 Keskeyttäneiden opintopistemääristä	19
3.5 Keskeyttämisen ajankohta	21
3.6 Tutkimuksen yhteenvetoa	24
4. POHDINTAA KESKEYTTÄMISEN VÄHENTÄMISEKSI.....	26
LÄHTEET	28

1 JOHDANTO JA TAVOITTEET

Ollessani Oped-hankkeen P-renkaassa (pitkittyneet opinnot) 2001–2002 tein silloisen aikuiskoulutuksen opinto-ohjaajan Hannele Mesilaakson kanssa pienimuotoisen kartoituksen opintojen pitkittymisestä Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa tekniikan koulutusyksikössä keväällä 2002. Kartoitus julkaistiin Opedin P-renkaan loppuraportissa. (Kokko 2002, 55–62.) Tämä kartoitus haluttiin tehdä, koska oppilaitoksemme johto halusi selvittää syitä opintojen pitkittymiseen. Opintojen pitkittymisen katsottiin ennakoivan opintojen keskeyttämistä. Opintojen pitkittymistä ja keskeyttämistä ei ollut havaittu pelkästään meidän oppilaitoksemme ongelmana, vaan se on todettavissa useammassa oppilaitoksessa valtakunnan tasolla. Ammattikorkeakoulujen rahoitusperustana on opiskelijamäärä ja keskeyttämisellä suuri vaikutus talouteen. (Kokko – Kolehmainen 2001, 5.)

Opetusministeriö antaa nykyisin ammattikorkeakouluille perus-, hanke- ja tuloksellisuusrahoitusta sekä ammattikorkeakoulujen yhteisten menojen rahoitusta. Perusrahoituksessa määrätään ammattikorkeakoululle opiskelijakohtainen yksikköhinta, joka määräytyy eri koulutusaloilla olevan opiskelijamäärän sekä ammattikorkeakoulussa kahden vuoden aikana suoritettujen tukintojen määrän perusteella. Yksikköhinnat määräytyvät ammattikorkeakoulun todellisten kustannusten pohjalta, ja ne lasketaan joka neljäs vuosi. (Opetusministeriö, Koulutus/ rahoitus, 2008.) Kaikki tämä asettaa opintojen ohjaukselle haasteita, jotta keskeytykset saadaan mahdollisimman vähiin, ja opiskelijat saadaan valmistumaan määrääjassa. Varhainen puuttuminen ongelmiin on ensiarvoisen tärkeää.

Pohjustukseksi luon lyhyen katsauksen ohjaukseen ammattikorkeakouluissa yleensä ja ohjauksen tilaan Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa tekniikan yksikössä. Nämä ovat johdatuksena tutkimukselleni, jossa paneudun nuorten keskeyttämisen ongelmaan eri näkökulmista katsoen. Rajaan tutkimukseni ulkopuolelle aikuisopiskelijat. Koetan saada selville, kuka keskeyttää ja mikä on keskeyttämisen syy ja ajankohta opinnoissa. Lähteenä käytän AMKOTA-tietokantaa vuosilta 2002–2007. Vertailen aluksi Kemi-Tornio ammattikorkeakoulun keskimääräisiä keskeyttämisprosentteja vuosina 2002–2007 Helsingin, Hämeen, Kajaanin, Lahden, Mikkelin, Oulun, Pohjois-Karjalan, Ro-

vaniemen, Seinäjoen ja Tampereen ammattikorkeakoulujen kanssa saadakseni käsityksen keskimääräisestä keskeyttämisestä. Tähän joukkoon olen poiminut pohjoisimman Suomen ammattikorkeakoulut ja Helsingin, mutta loput olen arponut sattumanvaraisesti. Seuraavaksi vertailen Kemi-Tornion eri yksiköiden keskeyttämisistä vuosilta 2002–2007. AMKOTA:ssa on tilastotietoa keskeyttäneistä myös koulutusohjelmittain. Tutkin myös tätä ja katson, löytyykö keskeyttämisessä eroja eri koulutusohjelmien välillä. Lisäksi katson, kuinka paljon opiskelijoilla on keskimäärin ollut keskeyttäessään opintopisteitä.

Hankkeen tavoitteena on löytää ohjauksellisia keinoja keskeyttämisen vähentämiseen. Vasta kun tiedetään, ketkä keskeyttävät, mistä syystä ja milloin, voidaan mahdollisesti kohdistaa oikeita toimenpiteitä oikeille kohderyhmille.

2 OHJAUS AMMATTIKORKEAKOULUSSA

Opintojen ohjausta on kehitetty ammattikorkeakouluissa koulutuksen kehittämisen yhteydessä. Opetusministeriö on rahoittanut useita ohjaukseen liittyviä kehittämishankkeita jo 90-luvulla. 2000-luvulla ohjaus on määritelty yhdeksi keskeiseksi kehittämiskohteeksi. Ammattikorkeakouluissa ohjauksen piiriin kuuluvat opintoasiointimiston, kansainvälisten asioiden toimistojen palvelut ja opiskelijaterveydenhuollon palvelut, joten toimijoita on useita. (Moitus, Huttu, Isohanni, Lerkkanen, Mielityinen, Talvi, Uusi-Rauva & Vuorinen 2001, 18-19.) Seinä toteaa kirjoituksessaan, ettei opintojen ohjausjärjestelmää ole suunniteltu kokonaisuutena, joten opiskelijalla saattaa olla vaikeuksia tietää, kenen puoleen kääntyä ohjausta tarvitessaan. (Seinä 2002, 15.) Myös Olkinuora (2002) summaa hyvin artikkelissaan sen, kuinka opintojen ohjaus on ammattikorkeakouluissa hajaantunut monelle eri toimijalle. Kaikissa ammattikorkeakouluissa ei ole opinto-ohjaajaa, jonka puoleen opiskelija on tottunut kääntymään aiemmissa oppilaitoksissaan. Tästä syystä opiskelija ei välttämättä tiedä, kenen puoleen kääntyä ohjausta tarvitessaan. Hän kysyykin, onko nyt aika mieltää opintojen ohjaus kokonaisvaltaisen toimintana, ja tällä tavalla saada siihen tehokkuutta ja suunnitelmallisuutta. (Olkinuora 2002, 9.)

Ammattikorkeakoululaissa ja valtioneuvoston asetuksessa ammattikorkeakouluista määritellään opiskelijoiden ohjaus päätoimisen opettajan tehtäväksi opetustyön ohella. Tutkintoon johtavat opinnot on kyettävä suorittamaan opintojen laajuutta vastaavassa ajassa. (L 9.5.2003/351, A 15.5.2003/352.) Yleensä ammattikorkeakoulut ovat laatineet omia toimintastrategioitaan, joissa on määritelty erilaisia toimintoja ja toimijoita, jotka ohjaavat opiskelijoita heidän opinnoissaan.

Kolehmainen (2002) toteaa, että ammattikorkeakoulussa on yhtenä pedagogisena tavoitteena ollut vahvistaa opiskelijoiden itseohjautuvuutta. Käytäntö on osoittanut, että opiskelija ei olekaan niin itseohjautuvia kuin oletetaan ja toivotaan. Kuitenkin ammattikorkeakoulun pedagoginen rooli edellyttää, ettei opiskelijaa saa jättää yksin. (Kolehmainen 2002, 10.) Myös Suomen ammattikorkeakouluopiskelijakuntien liitto (Samok) kaipaa lisää opinto-ohjauksen erikoistunutta henkilöstöä ammattikorkeakouluihin. Samokin tekemän kyselyn mukaan opiskelijat kokevat saavansa liian vähän henkilökohtaista ohjausta ja nykyistä laajempaa tukea opinnoissaan. Lisäksi opiskelijoiden kokonaiskuva opinnoista on epäselvä ja niiden yhteys työelämään on hämärä. Ohjausta tulee olla myös saatavilla koko opintojen ajan. (Pohjolan Sanomat 15.7.2007,7.)

Lerikkanen toteaa, että ohjaus tulisi saada paremmin näkyväksi ja opiskelijoiden saataville. Tässä on tärkeä määritellä ohjauskäsite, ja yksi mahdollisuus on jakaa se kolmeen alueeseen eli opiskelun- koulutus- ja uravalinnan sekä ammatillisen ja persoonallisuuden kasvun ohjaukseen. Lisäksi ohjausverkosto ja sen tehtävänimikkeet vaihtelevat eri ammattikorkeakouluissa, ja tämä vaikeuttaa opiskelijoiden hakeutumista oikean henkilön juttusille. (Lerikkanen 2002a, 162.)

2.1 Ohjaus Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa

Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa on neljä koulutusala: kulttuuriala, liiketalous, sosiaali- ja terveysala sekä tekniikka. Kaikissa näissä yksiköissä on oma opinto-ohjaaja. Opintojen ohjaus on hyvin erilaista kaikissa yksiköissä. Sosiaali- ja terveysala panostaa ohjaukseen hyvin paljon. Heillä on hyvin toimiva ohjausjärjestelmä, joka

näkyvyyttä vähäisenä opintojen keskeyttämisenä tai pitkittymisenä. Molemmissa köissä on jokaisella ryhmällä oma opettajatuutori koko opintojen ajan. Hän seuraa ryhmänsä opintomenestystä haastattelemalla opiskelijat sekä opintojen alussa että lukuvuosittain. Myös kaupan ja kulttuurin aloilla on kullakin ryhmällä oma opettajatuutorinsa, mutta seuranta ei ole niin tarkkaa. Sen sijaan tekniikassa on opettajatuutoritoiminta vasta kehittelyvaiheessa ja vain alkaville ryhmille nimetään oma opettajatuutori ensimmäiseksi lukuvuodeksi. Opettajatuutorin tehtäviä ei ole tarkkaan määritelty muuten kuin resurssin muodossa, joten hän toimii, kuten parhaaksi näkee. Opinto-ohjaaja kokoaa lukukauden lopussa opettajatuutorit yhteiseen palaveriin, jossa keskustellaan ryhmän kuulumiset. Kaikissa yksiköissä on opiskelijatuutoreita, jotka toimivat aktiivisesti omissa yksiköissään. Uusille tuutoreille järjestetään keväisin viikonvaihteen kestävä koulutus.

Kemi-Tornion tekniikan yksikössä on ohjaukseen panostettu viime vuosina enemmän, koska keskeyttäminen ja opintojen pitkittyminen on lisääntynyt. Oppilaitokseen nimettiin vuonna 2001 keväällä kaksi sivutoimista opinto-ohjaajaa. Opintojen ohjaus oli lähinnä koulutusohjelmavastaavien ja kaikkien muiden opettajien vastuulla. Tällä hetkellä tekniikan yksikössä toimii yksi opinto-ohjaaja, ja ohjausta on kehitetty pienin askelin. Varsinaista ohjaussuunnitelmaa ei oppilaitoksessa vielä ole, mutta tarkoituksena on saada sellainen lähivuosina valmiiksi. Opettajatuutoritoiminta on myös kehittämisen alla. Heidän toimintaansa ohjataan enemmän ja heille määritellään erilaiset toimenpiteet lukuvuoden aikana.

Ensimmäinen yhteinen askel koko Kemi-Tornion amk:n opetuksen ohjauksessa otettiin OPRI-projektissa (OPRI=opiskeluprosessien kehittäminen). Projekti alkoi keväällä 2004 ja on jatkunut vielä edelleen. OPRI:ssa oli yhtenä osa-alueena opintojen ohjaus. Tällöin perustettiin opinto-ohjaajien tiimi, jossa on edustettuna kaikkien yksiköiden opinto-ohjaajat. Tiimi teki yhteisen opintopolun Kemi-Tornion amk:n opiskelijoille. Ensimmäisissä yhteisissä palavereissa todettiin, että nettisivuillamme on paljon ja tärkeää tietoa opiskelusta, mutta ne olivat ohjauksen kannalta sikin sokin. Tällöin päätettiin tehdä ohjaukseen opintopolun, joka toimisi ensiapuna opintoihin liittyvissä ongelmissa. Määritimme keskeiset kysymykset, mitkä tulevat opinnoissa vastaan ja otimme mukaan ne kysymysten muodossa: miksi tarvitsen ohjausta, mistä asioista saan ohjausta ja kuka minua ohjaa. Jokaisella yksiköllä on oma toimintatapa ohjauk-

nessa, ja siksi yksiköillä on omat ohjauksen nettisivut. Ne noudattavat samaa kaavaa, mutta ovat sisällöltään kunkin yksikön toimintatapojen mukaisia. Opintopolkua tehdessämme yritimme yhtenäistää ohjauksessa käytettävän sanaston mahdollisimman pitkälle. Opintopolun lähtökohtana olivat opiskelun eri vaiheet: ennen opintoja, opintojen aloitusvaihe, opintojen etenemisvaihe ja valmistumisvaihe. Opintopolku on nimetty *www*-sivuillamme *Virtuaaliopoksi* ja sen sivut päivitetään vuosittain. (http://www.token.fi/opintopolku/polku_content.html.) Lisäksi on tehty englanninkielisille opiskelijoille vastaava polku vastaamaan vieraskielisten opintojen ohjauksen tarvetta. Tämä on kokeiluvaiheessa ja sivuihin tehdään vielä viimeisiä muutoksia ja lisäyksiä ensi syksy aikana.

OPRI-hanke poiki myös Opinpajan, jonka käynnisti lehtori ja opinto-ohjaaja Raija Lummi vuonna 2004 liiketalouden yksikössä. Opinpajan päätarkoitus oli saada räs-tiopintoja suoritetuksi järjestämällä tukiovetusta ja tenttejä, jotta opiskelijat valmistuisivat. Pääasiallinen kohderyhmä oli valmistumisvaiheessa olevat opiskelijat, joille tällä tavalla räätälöitiin joko korvaavia kursseja tai täydennettiin puuttuvia suorituksia. Tekniikka liittyi Opinpajaan 2005, jolloin järjestettiin opiskelijoille ylimääräisiä uusintatenttejä ja laboratoriokursseja. Kohteena olivat valmistumisvaiheessa olevat opiskelijat, joilla oli jokin opintojakso jäänyt suorittamatta tai sitä ei enää järjestetty. Syksyllä 2007 Opinpajan toiminta oli ennaltaehkäisevää eli ylimääräisiä sähköopin laboratorio- ja teorialunteja järjestettiin halukkaille. Opiskelijoilta oli tullut opettajatuutoreille palautetta kyseisistä opintojaksoista ja he olivat ilmaisseet toiveensa saada tukiovetusta kyseisessä aineessa. Opettajien palautteen pohjalta nämä tukitoimet olivat auttaneet kyseisiä opiskelijoita opintojakson suorittamisessa. Keväällä Opinpajan toiminta oli hiljaisempaa ja sen avulla järjestettiin muutama yksittäinen uusinta ja kirjaintentti valmistumisvaiheessa oleville opiskelijoille. Varsinaista seurantaa, miten tämä Opinpaja on auttanut opiskelijoita valmistumaan, ei ole tehty. Kuitenkin muutama opiskelija on joko saanut opintonsa päätökseen nopeammin tai ylipäättään saanut puuttuvia opintojaksoja suoritettua ja siten saanut lisää motivaatiota opiskeluunsa. Opinpajaan osallistuneilta opettajilta olen saanut myönteistä kommenttia, että tukitoimet ovat olleet tarpeen ja useampi opiskelija on saanut opintojakson suoritettua.

Alkuvuodesta 2008 käynnistettiin myös ammattikorkeakoulussamme opetusministeriön rahoittama Esteetön opiskelu-hanke, jossa on koordinaattorina Rovaniemen am-

mattikorkeakoulu. Hanke päättyy vuoden 2008 lopussa ja sen tavoitteena on tellä, mitä esteettömyys tarkoittaa Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa ja mitä opiskelukyky tarkoittaa. Molemmissa ammattikorkeakouluissa kartoitetaan opiskelun ja oppimisen esteet ja luodaan toimintamalleja esteettömälle opiskelulle.

Syksyllä 2007 alkoi toimintansa myös Hyvinvointityöryhmä, jonka tarkoituksena on kartoittaa opiskelijoiden hyvinvointiin liittyviä asioita ja laatia tähän liittyvät toimintasuunnitelmat. Syksyllä oli työryhmälle ja myös koulutusohjelmavastaaville suunnattu kriisikoulutus, jonka antoi perustietoa ja valmiuksia kriisien varalta. Tässä nimettiin ne toimijat, jotka kriisin sattuessa ovat yhteyshenkilöinä ja tietävät toimintatavat.

Keväällä 2008 käynnistivät Kemi-Tornion ja Kajaanin ammatti-korkeakoulut ja Oulun diakonia-ammattikorkeakoulu yhteistyössä OPM:n rahoittaman. Opinpajan perusidea on tehostaa opiskelijan valmistumisprosessia käyttämällä hyväksi ennakkointia eli varhaista puuttumista opiskeluvaikeuksiin.

3 TILASTOJA OPINTOJEN KESKEYTTÄMISESTÄ

3.1 Keskeyttäminen eri ammattikorkeakouluissa

Opintojen keskeyttämistä voidaan tarkastella useasta näkökulmasta, kuten yksilön, ammattikorkeakoulujärjestelmän, yhteiskunnan ja aloitusyksikön kannalta. Opiskelija voi keskeyttää opintonsa tilapäisesti tai lopullisesti tai hän voi siirtyä saman amk:n sisällä toiseen koulutusohjelmaan tai toiseen yksikköön. (Lerikkanen 2002b, 40, Lerikkanen 2002b, 8.) Vuorisen tutkimuksessa (2001) lähtökohtana oli oppilaitoksen näkökulma, ja hän toteaa, kuinka opiskelija saattoi antaa useita syitä keskeyttämiseensä. (Vuorinen 2001, 22.)

Opintojen keskeyttämisen luonne voi myös vaihdella. Se voi olla tilapäistä tai lopullista. Harvoin se tarkoittaa koko koulutusuran pääteipistettä. Opintojen keskeyttäminen on monitahoista ja tilastojen vertailu on hankalaa. (Lerikkanen 2002a, 41.)

Alla olevaan kuvioon 1 on kerätty Pohjois-Suomen ja satunnaisesti muun Suomen ammattikorkeakoulujen keskeyttämisprosentteja vuosilta 2002–2007. Nämä tilastot ja myös muut jatkossa olevat tilastotiedot on poimittu AMKOTA-tietokannasta.

(<http://amkota.csc.fi:8080/>.) Tilastoa tarkasteltaessa voi todeta, että kaikissa muissa ammattikorkeakouluissa paitsi Mikkelin ammattikorkeakoulussa on keskeyttäminen yleensä noussut. Mikkelissä se on pysynyt kahtena viime vuonna alle keskimääräisen tason. Kemi-Torniossa keskeyttäminen on pysynyt likimain samana eli 11–12 %, joka sekin on noin 2 % yli keskimääräisen tason. Tässä otannassa Kemi-Tornio sijoittuu kärkisijalle Pohjois-Karjalan amk:n kanssa.

Vuorinen (2001) kritisoi ammattikorkeakoulujen opiskelijavalintaa, jossa ei selvitetä hakijan motivaatiota ja sitoutumista kyseiselle alalle. Hänen mielestään tämän täytyisi painottaa valinnassa. Lisäksi hän kritisoi ammattikorkeakoulun markkinointia, koska se luo mielikuvia, jotka eivät välttämättä vastaa todellisuutta. Oppilaitoksen markkinoinnin pitäisi keskittyä koulutusalaan ja sen sisältöihin laaja-alaisesti. (Vuorinen 2001, 44–45.) Keskusteluissani vanhojen kollegojeni kanssa he toteavat usein, että tekniikassa olisi tarpeen ottaa uudestaan valintakriteeriksi vuoden mittainen työharjoittelu. Silloin hakijalla olisi parempi käsitys, minkälaiseen työhän hän tulevaisuudessa haluaa tai tulee kouluttautumaan. Nykyisin harvemmalla opiskelijalla on takanaan työkokemusta alalta tai ylipäätään mitään omakohtaista työkokemusta oppilaitokseen tullessaan. Pöllänen viittaa myös artikkelissaan opiskelijoiden vähäiseen työelämäntuntemukseen ja toteaa sen olevan yksi tärkeimmistä syistä motivaatio-ongelmiin. (Pöllänen 2002, 56.) Toisen asteen opintojen ohjauksella samoin kuin oppilaitoksen omalla markkinoinnilla on tässä tärkeä tehtävä, jotta hakijat saavat todellisen kuvan tulevasta työstään. (vrt. Lerkkanen 2002a, 163.)

Vertailtaessa ammattikorkeakoulujen keskeyttämisprosenttia sijoittuu Kemi-Tornio kärkipäähän tilastoissa. Vuonna 2002 oli keskeyttäminen 7,8 % ja vuonna 2007 9,8 % eli nousua on kaksi prosenttia. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa oli keskeyttäminen vuonna 2002 11,2 % eli 3,4 % enemmän kuin keskimäärin. Vuonna 2007 keskeytti 11,2 % opiskelijoista, mikä on 1,4 % enemmän kuin keskimäärin. Johtopäätöksenä voi todeta, että Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa on keskeyttäminen pysynyt hyvin vakaana, mutta valitettavan suurena. Vaihtelua on ollut vain yhden prosenttiyksikön verran, mikä jää alle keskimääräisen nousun valtakunnan tasolla.

Tarkasteltaessa muita otoksessa olevia ammattikorkeakouluja löytyy näistä viisi sel-laista, joiden keskeyttämisprosentti jää alle keskimääräisen 9,8 % vuonna 2007. Vähi-ten on keskeyttämistä ollut Lahden, Hämeen, Tampereen ja Seinäjoen ammattikor-keakouluissa. Lahdessa on keskeytys ollut kuuden prosentin luokkaa vuosina 2002–2005, mutta viime vuosina keskeytys on noussut ja se ylitti 10 %. Seinäjoki sijoittui vertailussa hyvin, sillä siellä keskeyttäminen on ollut seitsemän ja kahdeksan prosen-tin luokkaa. Vuonna 2007 ovat Kemi-Tornio, Häme, Rovaniemi ja Seinäjoki saaneet keskeyttämisprosentin pienenemään. Muutokset eri ammattikorkeakouluissa ovat kui-tenkin prosentuaalisesti pieniä. (taulukko 1)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Kemi-Tornio	11,2	12,2	12,2	11,8	12,2	11,2
Helsinki	7,8	8,4	9,6	10	8,1	9,1
Häme	7,6	8,8	7,7	8,9	9,4	8
Kajaani	9,1	10,6	11,8	13	8,9	10,1
Lahti	6,1	6,5	6,2	6,1	8,6	10,3
Mikkeli	9,8	11,3	9,7	10,2	8,6	8,9
Oulu	6,6	9,6	9,2	10,6	10,2	11
Pohjois-Karjala	8,7	10,5	7,7	8,4	9,6	11,1
Rovaniemi	9,6	9,9	9,1	10	10,4	10,3
Seinäjoki	7,1	11,4	6,8	7,8	8,3	7,8
Tampere	7,2	7,5	8,5	6,9	8,8	9,4
Kaikki amk:t	7,8	8,8	8,7	9,2	9,4	9,8

TAULUKKO 1. Keskeyttäminen eri ammattikorkeakouluissa

Vertailtaessa tekniikan ja liikenteen keskeyttämisprosentteja valituiksi tulleissa am-mattikorkeakouluissa on se kaikissa näissä suurempi kuin keskimäärin ammattikor-keakouluissa. Mikkeli on pystynyt vähentämään keskeyttämisprosenttiaan vuoden 2002 13,8:sta 10,2:een (2007). Ainoastaan vuonna 2005 siellä käväisi keskeyttämis-prosentti 13,4:ssä. Myös Tampere on vuosina 2002–2006 pysynyt alle keskimääräisen keskeyttämisprosentin. Seinäjoella on keskeyttämisprosentti ollut vuonna 2002 11,4, mutta vuonna 2003 vain 4,5. Vuonna 2006 se oli 9,5 % ja 2007 10,1 %, joka on otok-sen alhaisin. Eniten keskeyttivät opiskelijat opintojaan vuonna 2007 Kajaanissa (15,4 %) ja Oulussa (14,3 %) sekä Kemi-Torniossa (14,2 %). Kemi-Torniossa oli vuonna 2006 keskeyttäminen peräti 17 %, joka on suurin määrä otokseen otetuista ammatti-korkeakouluista, joten parannusta vuoteen 2007 on peräti 2,8 %. Tästäkin huolimatta

keskeyttämisprosentti on todella suuri. Kaiken kaikkiaan vaihteli sentti tekniikassa ja liikenteessä vuonna 2007 10,1:stä 15,4:ään. (taulukko 2)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Kemi-Tornio	13,1	15,1	13,1	15,9	17	14,2
Helsinki	11,1	11,1	13,6	14,4	10,9	12,4
Häme	9,4	11,1	9,4	10,7	11,9	10,4
Kajaani	10,2	12,2	16,5	19	12,4	15,4
Lahti	8,1	9,3	7,2	10,8	13,2	12,6
Mikkeli	13,8	13,3	12	13,4	10,9	10,2
Oulu	7,2	10,4	10,9	12,6	12,4	14,3
Pohjois-Karjala	9,5	11,3	8,5	10,9	11,2	13,5
Rovaniemi	10,4	12,7	11	13,6	13	13,2
Seinäjäki	11,4	4,5	6,4	7,3	9,5	10,1
Tampere	8,5	8,8	8,3	8,2	8,9	10,3

TAULUKKO 2. Tekniikan ja liikenteen keskeyttämisprosentti

3.1.1 Keskeyttäminen ammattikorkeakoulujen eri koulutusaloilla

Vuosien 2002 ja 2007 aikana on keskeyttäminen kaikilla eri koulutusaloilla ollut noussussa. Eniten on prosentuaalisesti noussut keskeyttäminen luonnontieteissä, jossa se oli 2002 8,6 % ja vuonna 2007 14,7 %. Tekniikka ja liikenne erottui suurimmilla prosenttiluvuillaan eli vuonna 2002 oli keskeyttäminen 9,5 ja 2007 12,7. Keskeyttämisen ongelma ei ole ainoastaan Kemi-Tornion ongelma, vaan se on valtakunnallisesti korkea. Muiden alojen keskimääräinen keskeyttäminen jää alle 10 %. Alle 6 % on keskeyttämistä humanistisella ja kasvatusalalla ja kulttuurissa. Sosiaali-, terveys- ja liikunta-aloilla keskeyttäminen on ollut 6 %:n vaiheilla ja yleensä vähän yli. Taulukko 3.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	ka
Tekniikka ja liikenne	9,5	10,5	10,9	11,4	11,9	12,5	11,1
Humanistinen ja kasvatus	3,8	5,8	7	5,9	5,3	7	5,8
Kulttuuri	4,6	5,6	5,9	6,3	6,2	6,9	5,9
Luonnontieteet	8,6	10,6	10,9	13,1	14	14,7	12
Luonnonvara ja ympäristö	6,6	7,8	7	7	8,3	9,2	7,6
Matkailu, ravitsemis ja talous	6,7	8,9	8,3	9,8	8	9,3	8,5
Sosiaali, terveys ja liikunta	6,1	6,1	5,9	6,3	6,2	6,5	6,2
Yhteiskuntatiet., liiketalous	9,2	10	9,4	9,6	9,9	9,8	9,6

TAULUKKO 3. Eri koulutusalojen keskeyttämisprosentti

3.2 Keskeyttäminen Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa

Tarkastelen tässä opintojen keskeyttämistä vuosina 2002–2007 aluksi koko Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa yksiköittäin saadakseni selville, minkälaisia eroja eri yksiköiden välillä on ja minkälainen on keskeyttämisprosentti keskimäärin Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa. Tämän jälkeen vertaan keskeyttämistä eri koulutusohjelmissa nähdekseni, onko niiden välillä havaittavissa eroja.

Vuosina 2002–2007 on keskeyttämisprosentti ollut aika tasaisesti 12–13 % Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa. Vähiten on keskeytetty kulttuurialalla sekä sosiaali- ja terveysalalla, joiden prosentit ovat vaihdelleet 5-9 %:iin. Luonnontieteet, joka tässä tarkoittaa kaupan tietotekniikkaa eli Tornion toimipistettä, on keskeyttäminen ollut suurinta lähes kaikkina näinä vuosina. Enimmillään se on yltänyt jopa 23,7 %:iin. Hallinto ja kauppa on sen sijaan saanut keskeyttämisprosentin tippumaan vuoden 2002 17:stä jopa viidellä prosentilla parhailaan. Tekniikassa on keskeyttäminen ollut enimmillään vuonna 2006 eli 17,8 %. Kaikkina vuosina on tekniikassa ollut keskeyttäminen suurempaa kuin keskimäärin koko Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa. AMKOTA-tilastoissa on vuosina 2002–2004 listattu tekniikan alle myös Degree Programme in Nordic Study Program, joka kuului terveyden koulutuslalle. Tässä koulutusohjelmassa on keskimääräinen keskeyttämisprosentti ollut 22 % sen opiskelijamäärästä. Tämä vääristää jonkin verran tilastoja tekniikan alalta. (taulukko 4)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Tekniikka	14,3	15,9	14,9	17,7	17,8	17
Hallinto ja kauppa	16,8	17	14	11,5	12,4	13,9
Luonnontieteet	18,2	17,5	16,8	20,7	23,7	14,6
Kulttuuriala	5,6	5,5	7,9	9,5	7,8	8,7
Sosiaali ja terveys	5,9	9,5	11,6	8	7,3	9,1
Koko amk	12,1	13,5	13,1	13	12,8	12,6

TAULUKKO 4. Keskeyttäminen Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa yksiköittäin

3.2.1 Keskeyttäminen Kemi-Tornion tekniikassa

Tutkin seuraavassa Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun tekniikan yksikön AMKOTA-tilastoja opintonsa keskeyttäneistä. Tarkastelen ensin, löytyykö sukupuolten välillä eroja sekä, onko koulutusohjelmien välillä eroja opintojen keskeyttämisessä. Tekniikassa on vuosien 2002–2007 koulutusohjelmia vähennetty. Vuodesta 2005 lähtien Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa tekniikan yksikössä on neljä suomenkielistä koulutusohjelmaa: sähkötekniikka, kone- ja tuotantotekniikka, tietotekniikka ja tuotantotalous. Lisäksi meillä on myös englanninkielinen tietotekniikka. Koulutusohjelmien muutoksien takia vertailu ei ole aivan yksioikoinen, mutta antaa kuitenkin käsityksen keskeyttämisestä eri koulutusohjelmissa.

Tarkasteltaessa nais- ja miesopiskelijoiden osuutta keskeytyneistä on molemmissa ryhmissä ollut vaihtelua eikä näissä ryhmissä ole huomattavia eroja keskeyttämisen suhteen. Keskimääräinen keskeyttäminen on naisopiskelijoilla 15,3 % ja miesopiskelijoilla 15,6 % vuosina 2002–2007. Suurin keskeyttämisprosentti oli vuonna 2006 naisopiskelijoilla eli 20,6 %. Tällöin keskeytti 15 tuotantotalouden opiskelijaa, joista lähes kaikki ovat naisopiskelijoita. Naisopiskelijoiden keskuudessa on keskeyttämisprosentti ollut jokseenkin tasainen lukuun ottamatta edellä mainittua vuotta 2006. Vuonna 2007 keskeytti vain 12,1 % naisopiskelijoista. (taulukko 6.) Miehillä oli vastaavasti suurin keskeyttämisprosentti vuonna 2007, jolloin se kohosi 18,1 %:iin eli lähes joka viides miesopiskelija keskeytti. Trendi on ollut koko ajan nouseva miesopiskelijoiden keskuudessa eli vuoden 2002 13,3 %:sta on keskeyttäminen noussut 18,1 %:iin. Katso kuvio 5.

Seuraavista taulukoista olen poistanut Nordic Study Programin tilastotiedot tekniikasta vuosilta 2002–2004, koska se ei ole tekniikan yksikön koulutusohjelma.

MÄÄRÄ	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Naisopiskelija	11	13	9	22	19	12
Miesopiskelija	75	90	90	97	86	79
Yhteensä	86	103	99	119	105	91
OSUUS						
Naisopiskelijat	15	16,7	13,8	13,8	20,6	12,1
Miesopiskelijat	13,3	14,8	15,5	17,5	17,8	18,1
Osuus koko opiskelijamäärästä	13,8	15	13,3	17,7	17,8	17

TAULUKKO 5. Keskeyttäneiden määrä tekniikassa

Seuraavassa tarkastelen, miten keskeyttäminen on vaihdellut vuosien 2002–2007 välillä eri koulutusohjelmissa. Elektroniikan tuotantotekniikan koulutusohjelmassa keskeytti opiskelijoista peräti 22,2 % vuonna 2002, mutta vuonna 2003 enää vain 7,1 %. Seuraavina vuosina keskeyttivät kaikki kyseisen koulutusohjelman opiskelijat, yhteensä kuitenkin vain 3 opiskelijaa. Vieraskielinen koulutusohjelma Information Technology on menettänyt opiskelijoita kaikkein eniten vuosina 2002–2007. Enimmillään se oli vuonna 2005, jolloin 36,7 % opiskelijoista keskeytti. Vuonna 2006 keskeyttämisprosentti oli 20 ja 2007 keskeyttäminen väheni 4,4 % ollen 15,6 %. Monet vieraskieliset opiskelijat hakeutuvat pääkaupunkiseudun ammattikorkeakouluihin. Monella on syynä se, että he haluavat käydä opintojen ohella työssä eikä sitä Kemin seudulla ole juuri tarjolla suomen kieltä taitamattomille, jos juuri heillekään. Jotkut opiskelijat ovat myös tiedustelleet opetuksen tasosta eri ammattikorkeakouluissa ja niiden arvostuksesta.

Kone- ja tuotantotekniikassa oli keskeytysprosentti vuonna 2002 peräti 26,8 %, mutta tipahti 15,9 %:iin seuraavana vuonna. Vuonna 2004 se oli peräti 30 % koulutusohjelman opiskelijamäärästä. Vuonna 2005 keskeyttäminen väheni 15 %:iin ja 2005 se oli 16,5 %. Vuonna 2007 se oli puolestaan 18,5 %, joten tasaantumista on tapahtunut. Tässäkin olisi vähentämisen varaa, koska prosentuaalisesti tämä on sekä valtakunnallisesti että omassa ammattikorkeakoulussa suurempi kuin keskimäärin.

Logistiikan koulutusohjelma on toteutettu yhdessä kaupan yksikön kanssa ja siinä ole ollut opiskelijoita vuoden 2003 jälkeen kuin muutama. Tuotekehitys ja kansainvälinen markkinointi on myös ollut opiskelijamäärältään pienimpiä koulutusohjelmia eikä siinä ole ollut opiskelijoita vuoden 2005 jälkeen.

Sähkötekniikassa on keskeyttäminen vaihdellut 12,5 %:sta (2003) 19,9 %:iin (2005) eli siinä ei ole ollut kovinkaan suuria heittoja näinä vuosina. Vuonna 2007 se oli 17,5 % eli nousua oli edellisestä vuodesta 2,6 %.

Tietotekniikka on menettänyt opiskelijoita enimmillään 23 % (2003) ja vähimmillään 13,4 % (2005). Osaltaan tämä selittyy myös sillä, että tietotekniikan aloituspaikkoja oli vuosina 2002–2003 paljon eli samaa luokkaa kuin sähkö- ja konealalla. (taulukko 13.) Vuonna 2007 16,3 % opiskelijoista keskeytti kyseisessä koulutusohjelmassa, ja parannusta vuoteen 2006 on 3,5 %. Näihin keskeyttämissiin lienee osasyynä elektroteknikkateollisuuden huonot työllisyysnäkymät toimintojen siirtyessä Kiinaan ja muihin halpojen työvoimakustannusten maihin. Myös vieraskielinen tietotekniikan koulutusohjelmassa on keskeyttämisprosentti ollut suuri, kuten vuonna 2005 peräti 36,7 %. Vuonna 2007 se oli 15,6 %. Osasyynä on tähän opiskelijoiden kertoman mukaan haakeutuminen erityisesti Helsingin seudun ammattikorkeakouluihin, koska he eivät löydä töitä Kemi-Tornion seudulta.

Tuotantotalouden koulutusohjelma käynnistettiin vuonna 2005 ja kyseisenä vuonna keskeyttäneitä oli vain 8,9 %. Seuraavana vuonna keskeyttäneitä olikin jo 25,4 %, eli joka neljäs jätti opinnot kesken. Tuotantotalouden opiskelijoista on suurin osa naisia, ja koulutusohjelmassa voi suuntautua tietotekniikkaan, sähköön tai koneeseen. Itseäni hämmästyttivät keskustelut opintojen aloitusviikolla vuonna 2006 kyseisen koulutusohjelman opiskelijoiden kanssa, sillä heillä ei tuntunut olevat oikein käsitystä tuotantotalouden insinöörin työnkuvasta. Pohtia sopii, minkälaisen kuvan markkinointi on antanut koulutusohjelmasta ja kuinka opiskelijat ovat tutustuneet kyseisen alan ammattikuvaan. Vuonna 2007 keskeyttäminen oli enää 14,9 %, joten parannusta on tapahtunut. Uskon tähän vaikuttaneen kyseisen koulutusohjelmavastaavan panostus opiskelijoiden ohjaamiseen. Hän on nimittäin ottanut tavakseen haastatella opiskelijat henkilökohtaisesti saadakseen selville, kuinka opinnot sujuvat. Vuonna 2007 keskeyttivät tuotantotalouden opiskelijat vähiten opintojaan. Eniten menetti kone- ja tuotantotekniikka opiskelijoita eli 18,5 %. Tämä on enemmän kuin keskimääräinen keskeytysprosentti koko Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa. Sähkötekniikassa keskeytys oli sama kuin koko amk:ssa eli 17,5 %. Tuotantotekniikka, Information Technology ja tietotekniikka jäivät alle keskimääräisen keskeyttämisen tason. (taulukko 6)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Elektroniikan tuotantotekn	22,2	7,1	100	100		
Information Technology	8,8	25,9	11,4	36,7	20	15,6
Kone- ja tuotantotekniikka		13,4	13	15	16,5	18,5
Konetekniikka	26,8	15,9	30			
Logistiikka	17,6	0	0	0	100	
Sähkötekniikka	15,2	12,5	14,1	19,9	14,9	17,5
Tietotekniikka	15,6	23	17,1	13,4	19,8	16,3
Tuotantotalous				8,9	25,4	14,9
Tuotekeh ja kv markkinointi	12,5	0	0	100	0	
Osuus koko opiskelijamäärästä	13,8	15	13,3	17,7	17,8	17

TAULUKKO 6. Keskeyttäneiden osuus koulutusohjelmittain tekniikassa

keskeyttäneiden opiskelijoiden määrä on vaihdellut tekniikassa noin sadan opiskelijan paikkeilla vuosina 2002–2007. Taloudellisesti tämä merkitsee todella paljon ammattikorkeakouluille. Viime vuosina on lähes joka viides opiskelija jättänyt opintonsa kesken. Suurimmat määrälliset menetykset ovat sähkötekniikassa ja kone- ja tuotantotekniikassa. Katso taulukko 7 alla.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Elektroniikan tuotantotekn	4	1	2	1		
Konetekniikka	15	7	9			
Logistiikka	3	0	0	0	1	
Sähkötekniikka	42	35	35	44	30	29
Tietotekniikka	17	32	22	17	20	13
Tuotekeh ja kv markkinointi	2	0	0	2	0	
Information Technology	3	7	4	18	11	10
Kone- ja tuotantotekniikka	0	21	24	32	28	28
Tuotantotalous			3	5	15	11
YHTEENSÄ	99	115	103	119	105	91

TAULUKKO 7. Keskeyttäneiden määrä koulutusohjelmittain tekniikassa

3.3 Keskeyttämisen syyt Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa tekniikan yksikössä

Tarkastelen tässä ensin AMKOTA- tilastoihin kirjattuja keskeyttämisen syitä Kemi-Tornion tekniikan osalta kokonaisuutenaan ja myös koulutusohjelmakohtaisesti. Li-

säksi teen pienen vertailun kaikkien ammattikorkeakoulujen keskeyttämisen syistä. Tarkoitukseni on selvittää, mitkä ovat suurimmat keskeyttämisen syyt,

Tarkasteltaessa keskeyttäneiden tilastoja nousee suurimmaksi syyksi opiskeluoikeuden menettäminen ja ilmoittautumisvelvollisuuden laiminlyönti. Jostakin syystä opiskelija ei ole ilmoittautunut läsnäolleeeksi. Korkein lukumäärä tällaisia opiskelijoita oli vuonna 2006, jolloin heitä oli 33. Vähiten eli 23 opiskelijaa jätti vuonna 2003 ilmoittautumisen tekemättä. Lukumäärä on suhteellisen korkea eli 28,1 % keskimäärin vuosina 2002–2007. Syitä tällaiseen keskeyttämiseen voi vain arvailla. Kenties he ovat päässeet toiseen oppilaitokseen tai menneet töihin ja unohtaneet ilmoittautua opiskelijoiksi. Mahdotonta on tilastojen perusteella saada selville, miten he ovat olleet läsnä ja miten heillä ovat opinnot sujuneet eli ovatko he saaneet suoritettua opintopisteitä. Kasvava määrä on myös sellaisia opiskelijoita, jotka ovat saaneet opiskeluoikeuden, mutta eivät ole opintojaan aloittaneet, mutta ovat ilmoittautuneet läsnäoleviksi. Toki tässä on vuonna 2007 tapahtunut suuri lasku eli silloin tällaisia opiskelijoita oli enää 13, kun heitä oli vielä edellisellä vuonna 32.

Seuraavaksi suurimman ryhmän muodostavat opiskelijat, jotka eivät ole nimenneet syytä keskeyttämiseen. Tämä muodostaa 20,3 % kaikista keskeyttäneistä vuosina 2002–2007. Osuus on huomattava, ja on mielenkiintoista tietää, minkälaisia ovat ne todelliset syyt, jotka ovat aiheuttaneet keskeyttämisen.

Kolmanneksi eniten on siirtynyt opiskelijoita toiseen ammattikorkeakouluun eli 19,1 % keskeyttäneistä. Tällaisiin keskeyttämisiin on vaikea vaikuttaa, koska siinä on usein kysymys henkilökohtaisista asioista kuten perhe, kotipaikkakunta tai paikan vetovoimaisuus.

Työhön meno ja opiskeluaian loppuminen ovat yhtä suurella osuudella (8,8 %) olleet keskeyttämisen syitä. Työhön meno saattaa olla sekä hyvä että huono syy keskeytykselle. Jo ammatin omaava saattaa saada koulutustaan vastaava työtä, jota on hakenut ja hänellä on opiskelu saattanut olla toinen vaihtoehto. Joskus saattaa taloudelliset seikat pakottaa opiskelijan hakeutumaan töihin ja jättämään opinnot sikseen.

Koulutusohjelmaa tai toiselle alalle samassa ammattikorkeakoulussa vaihtaneet muodostavat lähes yhtä suuren ryhmän. Edellisen osuus on 4,8 ja jälkimmäisen 4,5. Nämä

molemmat syyt ovat sinänsä hyviä syitä keskeyttää opinnot ja jatkaa itselle paremmin soveltuvassa koulutuksessa.

Vähiten on opiskelijoita siirtynyt muuhun oppilaitokseen (3,1 %) ja yliopistoon (2,5%). Myös näitä voidaan pitää hyvinä keskeyttämisinä, koska opiskelija on kuitenkin jatkanut opintojaan.

Tarkasteltaessa keskeyttämisen hyviä syitä, joihin luen siirtymisen toiseen ammattikorkeakouluun, koulutusohjelman vaihtamisen, toiselle alalle siirtymisen, muuhun oppilaitokseen ja yliopistoon siirtymisen, muodostavat nämä noin 34 % kaikista keskeyttäneistä. Työhön meno oli syynä noin 9 %, mikä voidaan katsoa sekä hyväksi että huonoksi keskeytykseksi.

Huonoja keskeyttämisistä eli opiskeluoikeuden menettäminen ja syy ei tiedossa käsittää keskeyttäneistä 57,3 %. Nämä ovat sellaisia syitä, joihin pitäisi kiinnittää huomiota, jotta keskeyttämistä voitaisiin vähentää. Opiskeluoikeuden menettäminen saattaa kieliiä motivaatio-ongelmista tai opiskeluvaikeuksista, joihin myös syy ei tiedossa saattaa myös osaltaan pohjautua. Opiskelija kokee kenties opiskelun vaikeaksi, hänellä voi olla elämänhallinnassaan ongelmia tai vaikea elämätilanne. Tätä olisi mielenkiintoista tutkia tarkemmin esimerkiksi kyselytutkimuksella. (taulukko 8)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	YHT	%
Opiskeluoikeuden menett.	31	23	26	28	33	28	169	28,1
Syy ei tiedossa	18	21	26	21	22	14	122	20,3
Toiseen amk:iin siirtyneet	14	30	19	22	14	16	115	19,1
Työhön meno	9	12	7	9	6	10	53	8,8
Opiskeluaika loppunut		8	6	18	16	5	53	8,8
Koulutusohjelmaa vaiht.	3	3	6	7	2	8	29	4,8
Toiselle alalle - sama amk	5	2	5	5	3	7	27	4,5
Muuhun opl:kseen siirtyneet	4	2	1	8	4	0	19	3,1
Yliopistoon siirtyneet	2	2	3	1	5	3	16	2,5
YHTEENSÄ	86	103	99	119	105	91	600	100
Ei aloittaneet		4	11	22	30	13	101	

TAULUKKO 8. Keskeyttämisen syyt tekniikassa

Tarkasteltaessa vuosien 2002–2007 tekniikan eri koulutusalojen keskeyttämisten syitä korostuvat näissäkin opiskeluoikeuden menettäminen. Se on ollut sähkötekniikassa

kaikkein korkeinta, jossa 73 opiskelijaa on menettänyt oikeuden, kun taas niikassa (konetekniikan ja kone- ja tuotantotekniikka yhdessä) kaikkiaan 44 opiskelijaa oli menettänyt sen. Sähkötekniikassa nousee myös opiskeluajan menettäminen suurimmaksi ryhmäksi. Tämä mielestäni kertoo opintojen pitkittymisestä juuri sähkötekniikassa. Vastaavasti konetekniikassa 16 opiskelijaa on käyttänyt opiskeluajan loppuun. Sitä, kuinka moni näistä opiskelijoista on sitten anonut jatkoaikaa ja saanut sen tai pyrkinyt uudelleen opiskelijaksi, ei tässä selviä. Nämä keskeyttämisen syyt ovat huolestuttavia ja näihin pitäisi miettiä ohjauksellisia keinoja, jotta näiltä keskeyttämisiltä vältyttäisiin.

Suhteellisesti eniten on kone- ja tuotantotekniikan (36) ja tietotekniikan (34) opiskelijoita on siirtynyt toiseen ammattikorkeakouluun. Syytä siirtymiseen toiseen ammattikorkeakouluun on vaikea arvailla. Usein syynä saattaa olla opiskelupaikkakunta, joka saattaa olla houkuttelevampi, lähempänä kotikuntaa tai perheen takia halutaan sinne siirtyä. Keskeyttämisen syy on paljolti sellainen, ettei siihen voi juuri vaikuttaa.

Sähkötekniikassa nousee myös töihin meno yhdeksi suurimmista keskeyttämisen syistä (26), mutta myös vaihto toiseen koulutusohjelmaan samassa ammattikorkeakoulussa on kiinnostanut 14 opiskelijaa. Vastaavat luvut konetekniikassa ovat 16 ja 7.

Suhteellisesti paljon on tietotekniikan opiskelijoita siirtynyt yliopistoon (10), kun taas kaikissa muissa koulutusohjelmissa on yliopistoon siirtynyt yhteensä 6 opiskelijaa. Muu oppilaitos on vienyt 9 sähkötekniikan opiskelijaa ja 6 konetekniikasta. Nämä syyt voidaan katsoa ns. hyviksi syiksi eli opiskelijat ovat jatkaneet kuitenkin opintojaan. (taulukko 9)

	Kone- tek- niikka	Kone- ja tuo- tanto	Säh- kötek- niik- ka	Tieto- tek- niikka	IT	Tuo- tanta- talous	Elektr tuo- tantot.	Logis- tiikka	Tuo- tanta- tek. ja kv. mark.
Toinen ala sama amk	1	6	9	11	4	2	2		
Toinen koulutusohjelma sama amk	1	6	14	2	1	1			1
Toinen amk	2	34	21	34	15	6	1	2	
Yliopisto		1	2	10	2	1			
Muu oppilaitos		6	9	1	1	1	1		
Työ	2	14	26	7	0	4			
Ei syytä	9	21	43	33	4	10	1	1	
Opiskeluoi menett.	9	35	73	23	18	9	2		2
Opiskeluoi menett. / aika	7	9	23	2	8			1	
Ei aloittaneet		36	29	17	4	10			

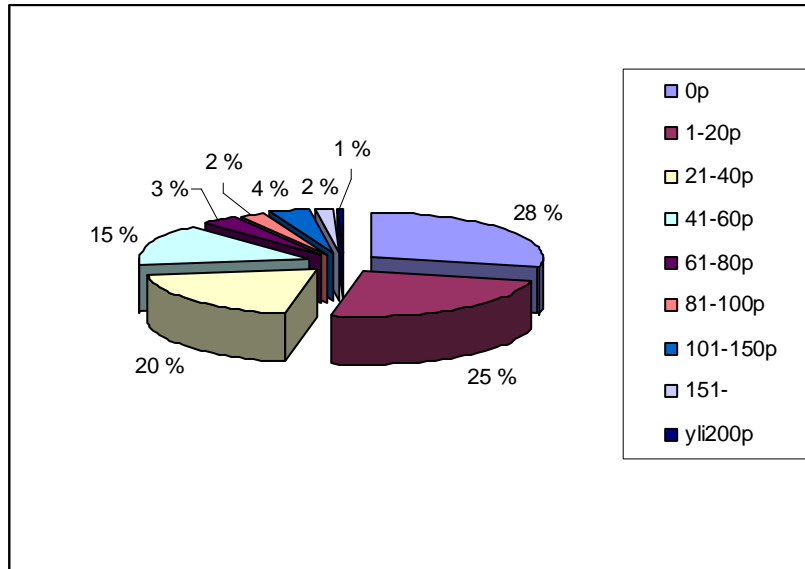
TAULUKKO 9. Keskeyttämisen syyt koulutusohjelmittain tekniikassa

3.4 Keskeyttäneiden opintopistemääristä

Tutkiessani ajalta 1.1.2002–31.12.2007 keskeyttäneiden opintopistemäärät Winhan tilastoista ei 105 opiskelijalla 372 opiskelijasta ollut opintopisteitä ollenkaan. Koko opintopistemäärästä tämä muodostaa suurimman osan eli 28 %. Opiskelijat ovat ilmoittautuneet läsnäoleviksi, mutta he ovat joko vain olleet koulun kirjoilla tai eivät vain ole saaneet opintopisteitä suoritettua. Oman kokemukseni ja myös monen muun opettajan mukaan merkittävänä syynä nollan saamiseen kurssista on usein poissaolo oppitunneilta. Tällä on yhteys akateemiseen vapauteen, mikä tarkoittaa, ettei kaikilla oppitunneilla ole läsnäolopakkoa. Poissaolot oletettavasti vaikuttavat opintomenestykseen ja heikentävät sitoutumista opintoihin ja omaan ryhmään. Tästä syystä yhdessä kuraattorin kanssa teimme keväällä 2006 esityksen tekniikan koulutuspäällikölle, että oppitunneilla olisi läsnäolovelvollisuus. Esityksemme meni läpi ja syksystä 2006 lähtien meillä on läsnäolovelvollisuus muillakin kuin laboratorio- ja harjoitustunneilla tai kielten oppitunneilla. Tutkimusta tai kyselyä asian vaikuttavuudesta opintomenestykseen ei ole tehty.

Lähes saman verran opiskelijoita eli 92 sai suoritettua 1-20 opintopistettä. Tämä vastaa 25 % kaikista keskeyttäneistä. Seuraavaksi suurimman ryhmän muodosti 21–40 opintopistettä suorittaneet, joita oli 55 eli 20 %. Viimeisenä suurimpana ryhmänä ovat

opiskelijat, jotka ovat suorittaneet 41–60 opintopistettä, ja heitä on 15 % keskeyttäneistä. Tätä suuremmat opintopistemäärät muodostavat vain 4-0.5 % kaikista keskeyttäneistä alla olevan kuvio 1 mukaisesti.

KUVIO 1. Keskeyttäneiden opintopistemäärät tekniikassa

Seuraavaksi tarkasteltiin keskeyttämisen syitä ryhmässä, jossa ei kertynyt opintopisteitä ollenkaan. Tässä ryhmässä suurimpina syinä listattiin opiskeluoikeuden menetys ja muu syy/syy ei tiedossa. Edellisiä oli kaikkiaan 39 ja jälkimmäisiä 31. Yhdessä nämä kaksi ryhmää muodostavat kaikista näistä 67 %. Herää kysymys näin suuren määrän todellisista syistä keskeyttää opintonsa, kuuluvatko tähän ryhmään myös sellaiset opiskelijat, jotka ovat unohtaneet ilmoittaa, etteivät ota opiskelupaikkaa vastaan, koska ovat valinneet toisen koulun ja/tai alan, vaikuttaako tähän myös koulutuspolitiikka, joka velvoittaa nuoret ammattitutkintoa vaille olevat hakeutumaan koulutukseen ja hankkimaan ammatin eli heidän on jokin koulutus valittava ja voitaisiinko tälle ryhmälle kohdistaa joitakin toimenpiteitä, jotta opiskelijat eivät keskeyttäisi.

Töihin meno oli syynä 15 opiskelijalla ja siirtyminen muuhun ammattikorkeakouluun 13 keskeyttäneellä. Yliopistoon tai muuhun oppilaitokseen siirtyminen, muutto ja sairaus olivat syinä 7 opiskelijalla yhteensä. Nämä kaksi viime mainittua voidaan katsoa ns. hyväksi keskeytyksiksi, koska opiskelijat ovat hakeutuneet toiseen koulutukseen. Töihin meno on sekä hyvä että huono keskeytyksen syy. Voihan olla, että esim. am-

mattitutkinnon omaava opiskelija saa alansa töitä ja hänellä oli varavaihtoehtona jatkaa opiskelua. Toisaalta ammattitutkintoa vaille oleva voi saada jonkin vakituisen/tilapäisen työpaikan ja hänen on pakko mennä töihin tullakseen toimeen.

3.5 Keskeyttämisen ajankohta

AMKOTA-tilastossa näkyy keskeyttämisen ajankohta lukukausittain kahteen vuoteen asti. Sen jälkeen on tilastoitu samaan kategoriaan yli kaksi vuotta opiskelleet. Vuosien 2002–2007 aikana 0 kuukautta opiskelleita on keskimäärin 15 eli nämä opiskelijat eivät ole jostakin syystä edes aloittaneet opintojaan. Ensimmäisen lukukauden jälkeen keskeyttäneitä on vähemmän eli keskimäärin 10. Tässä kategoriassa voi mahdollisesti olla sellaiset, jotka ovat hakeneet syksyn haussa ja päässeet johonkin toiseen oppilaitokseen, jossa opinnot ovat alkaneet vuoden alusta.

Opiskelija voi hakeutua myös koulutukseen kokeillakseen, onko tämä hänen alansa ja hän saattaa keskeyttää opintonsa muutaman kurssin jälkeen. Lisäksi opiskelija saattaa hakeutua alalle luomiensa mielikuvien perusteella. (Lerikkanen 2002a, 37.)

Eniten on keskeytetty yhden opiskeluvuoden jälkeen eli näiden määrä on keskimäärin 36. Tästä voinee vetää sellaisen johtopäätöksen, että opiskelijat ovat joko hakeutuneet toiseen oppilaitokseen, toiselle alalle tai mahdollisesti opiskelut eivät ole sujuneet jostakin syystä. Koska keskeyttäneitä on näin suuri määrä ensimmäisen vuoden jälkeen, on ohjaukseen panostettava, jotta turhat keskeyttämiset voitaisiin minimoida. Näillä turhilla keskeyttämisillä tarkoitan yleensä opiskeluvaikeuksiin liittyviä asioita, jotka voivat olla henkilökohtaisen elämätilanteesta johtuvia tai yleensä opiskeluvaikeuksista johtuvia. Opiskelu ammattikorkeakoulussa eroaa lukio-opinnoista samoin kuin toisen asteen ammatillisesta koulutuksesta. Olen tähän kommenttiin törmännyt monta kertaa lukiessani opiskelijoiden oppimispäiväkirjoja. He kokevat, että opiskelu on itsenäisempää eikä niin koulumaista. Tämä viime mainittu tarkoittaa sitä, ettei heille välttämättä anneta varsinaisesti läksyjä, vaan opintojakson päättyessä tentissä nämä asiat vain täytyy sitten hallita. Usein opiskelijat ovat myös muuttaneet pois kotoaan, joten heidän tekemisiään ei enää niin kontrolloida, eivätkä kaikki ole niin itseohjautuvia. Ensimmäisen vuoden jälkeen keskeyttäneitä oli vuonna 28, mikä on kuitenkin huo-

mattavasti vähemmän kuin kahtena edellisenä vuonna, jolloin heitä oli 45 opiskelijaa. Kehitys on siis mennyt paljon parempaan suuntaan. Tulos on yhteneväinen Pöllänenin havaintoihin, joiden mukaan opiskeluongelmat alkavat jo opiskelun alkuvaiheessa ja osa syistä voi johtua edeltävistä opinnoista tai elämäntilanteesta. Lisäksi hän viittaa myös käsitykseen opiskelijoiden itseohjautuvuudesta ja oma-aloitteisuudesta. (Pöllänen 2002, 55–56.)

Kahden vuoden jälkeen keskeyttäneitä on suhteellisesti yli puolet vähemmän kuin ensimmäisen vuoden jälkeen eli keskimäärin 14 vuosien 2002–2007 aikana. Keskeyttäneiden määrä on vuonna 2007 ollut laskussa eli se oli vain 12 opiskelijaa, kun se edellisenä vuotena oli 22 opiskelijaa.

Yli kaksi vuotta opiskelleista keskeytti keskimäärin 34 opiskelijaa, mikä on lähes yhtä paljon kuin ensimmäisen vuoden jälkeen opiskelunsa keskeyttäneitä. Tämä määrä vaihdellut 24–46 keskeyttäneeseen ja nousi vuonna 2007 edelliseen vuoteen verrattuna hieman eli viidellä opiskelijalla ollen 34. On huomattavaa, että keskeyttämisiä tapahtuu vielä kahden opintovuoden jälkeen. Mielenkiintoista on tietää, mitkä ovat olleet keskeyttämisen syyt olleet näissä tapauksissa. Yli kahden vuoden panostus opiskeluun on jo taloudellisesti suuri asia. Näihin keskeyttämisiin löytyy varmasti monenlaisia syitä, kuten muutto toiselle paikkakunnalle perheen mukana tai lopultakin pääsy sinne opiskelupaikkakunnalle, jonne on aina halunnut. Kokonaisuutenaan tämä joukko muodostaa suuren joukon keskeyttäneitä. On syytä miettiä, voidaanko ohjauksella vaikuttaa keskeyttämisten vähenemiseen. (taulukko 10)

	0 kk	0,5 v	1v	1,5 v	2 v	>2 v
2002	0	11	25	2	10	36
2003	11	11	42	13	14	24
2004	13	12	29	0	10	36
2005	22	8	45	4	16	46
2006	30	8	45	9	22	28
2007	13	11	28	7	12	33
Keskim	15	10	36	6	14	34

TAULUKKO10. Keskeyttämisen ajankohta

Tarkasteltaessa kuinka monta opiskelijaa on yhteensä keskeyttänyt opintonsa vuosien 2002–2007 välisenä aikana eri koulutusohjelmissa, noudattaa keskeyttäminen samaa

linjaa kuin edellä kuvattu koko tekniikan tilasto. Puolen vuoden jälkeen on tekniikassa 16 keskeyttänyttä keskimäärin ja seuraavana tulee kone- ja tuotantotekniikka 10 keskeyttäneellä. Kuten edellinen taulukko 10 osoittaa niin keskeyttäminen on ollut suurinta ensimmäisen lukuvuoden jälkeen kaikissa koulutusohjelmissa. Kaikkiaan 213 on keskeyttänyt ensimmäisen vuoden jälkeen vuosina 2002–2007. Sähkö, tietotekniikka ja kone- ja tuotantotalouden keskeyttämisten välillä ei ole kovin suuria eroja. Seuraavana keskeyttämisiä on kahden vuoden opiskelun jälkeen eniten sähkötekniikassa, jossa 30 opiskelijaa jätti opiskelun. Toiseksi eniten keskeytyksiä kone- ja tuotantotekniikassa, jossa niitä oli 20. Tietotekniikka on kolmannella sijalla eli 16 opiskelijaa keskeytti.

Yli kaksi vuotta opiskelleiden keskeyttäneiden ryhmässä on ehdottomasti suurin määrä sähkötekniikan opiskelijoita, joita on kaikkiaan 94. Keskeyttäneiden määrä kone- ja tuotantotekniikassa yhteensä oli 63. Tietotekniikka on myös menettänyt 20 opiskelijaa yli kaksi vuotta opiskelleiden ryhmässä. Englanninkielinen koulutusohjelma on menettänyt kaikkiaan 16 opiskelijaa tässä joukossa. Nämä kaksi viime mainittua muodostavat suuren ryhmän keskeyttäneistä verrattaessa niitä aloituspaikkojen määrään. (taulukot 11 ja 12)

2002–2007	0 kk	0,5 v	1v	1,5 v	2 v	>2 v
Elektroniikan tuotantotekniikka	0	0	1	0	2	5
Konetekniikka	0	1	1	0	2	27
Logistiikka	0	0	0	0	2	0
Sähkötekniikka	28	16	66	9	30	94
Tietotekniikka	17	5	59	8	16	20
Tuotekehitys ja kv. markkinointi	0	0	0	0	2	2
Information Technology	4	7	18	5	7	16
Kone- ja tuotantotekniikka	36	10	52	16	20	36
Tuotantotalous	10	8	16	2	5	0
Yhteensä	95	47	213	40	86	200

TAULUKKO 11. Keskeyttämisen ajankohta koulutusohjelmittain

Alla olevasta taulukosta 12 näkyy tekniikan aloituspaikan vastaanottaneiden opiskelijoiden lukumäärä vuosittain. Sulkeissa olevat luku on maksimimäärä aloituspaikkoja. Aloittaneiden määrät olivat pienimmillään vuona 2006. Toisaalta tuotantotalouden

koulutusohjelman aloittaneiden määrä on supistunut 27:stä 16 opiskelijaan. Sähköala on saanut täytettyä kaikki opiskelijapaikat eli 35 vuonna 2007. (taulukko 12)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Kone- ja tuotantotekniikka	55 (40)	53 (40)	47 (36)	45 (38)	25 (35)	24 (35)
Sähkötekniikka	55 (53)	47 (60)	55 (48)	53 (48)	24 (40)	35 (40)
Tietotekniikka	52 (33)	60 (55)	25 (30)	19 (30)	20 (20)	19 (20)
Information Technology	14 (34)	0	11 (26)	22 (20)	23 (20)	29 (20)
Tuotantotalous			27 (20)	27 (24)	22 (25)	16 (25)

TAULUKKO 12. Aloituspaikat ja sen vastaanottaneet koulutusohjelmittain

3.6 Tutkimuksen yhteenvetoa

Tilastollisesti keskeyttää Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa keskimäärin 11–12 % opiskelijoista opintonsa. Tämä on aivan kärkiluokkaa ammattikorkeakoulujen joukossa. Valtakunnan keskiarvo kaikki ammattikorkeakoulut mukaan lukien on keskimäärin 10 %. Vertailtaessa eri tekniikan alan yksiköitä valtakunnan tasolla sijoittuu Kemi-Tornio sielläkin kärkipäähän. Otoksessa ainoastaan Kajaani (15,4 %) ylitti tämän luvun ja Oulu oli samoilla lukemilla (14,1 %) Opintojen keskeyttäminen on ainoastaan luonnontieteissä (ka 12 %) kautta linjan suurempaa kuin tekniikassa (ka 11,1 %) tarkasteltaessa eri koulutusalojen lukuja. Erot muihin koulutusaloihin on useita prosenttiyksikköjä korkeampi. Esimerkiksi sosiaali- ja terveysalalla keskimääräinen keskeyttämisprosentti oli noin 6. Tarkasteltaessa Kemi-Tornion eri koulutusalojen keskeyttämisprosentteja sijoittuu tekniikka tilastoissa korkeimmalle sijalle 17 %:lla. Kulttuurialalla keskeyttäminen on vähäisintä jääden keskimäärin 7,5 %:iin.

Naisopiskelijoiden keskeyttämisprosentti on vuodesta 2003 ollut laskusuunnassa lukuun ottamatta vuoden 2006 piikkiä (20,6 %) ja vuonna 2007 vain 12,1 %. Miesopiskelijoiden keskeyttämisprosentti on sen sijaan kasvanut koko ajan ollen 18,1 vuonna 2007. Eroja tekniikan eri koulutusohjelmien välillä oli tutkimuksen pohjalta havaittavissa jonkin verran, ja keskeyttäminen saattoi vaihdella rajustikin eri vuosina eri koulutusohjelmissa. Näin Information Technology- koulutusohjelmassa vuonna 2006 oli keskeyttämisprosentti niinkin korkea kuin 36,7 ja konetekniikassa samaisena vuonna 30 %. Kuitenkin eniten on keskeyttämistä ollut sähkötekniikassa ja toisena konetekniikassa.

Suurin keskeyttämisen syy tekniikassa vuosien 2002–2007 aikana on ollut luoikeuden menettäminen. Seuraavina suurimpina syyryhminä tulevat ”syy ei tiedossa” ja ”siirtyminen toiseen amk:iin”. Työhön meno ja opiskeluajan loppuminen ovat olleet seuraavaksi suurimmat ryhmät. Koulutusohjelmaa vaihtaneet ja toiselle alalle samassa amk:ssa vaihtaneet muodostavat samansuuruisina seuraavaksi suurimmat ryhmät. Pienimpinä syinä ovat toiseen oppilaitokseen tai yliopistoon siirtyminen.

Tekniikan eri koulutusohjelmien välillä oli keskeyttämisessä joitakin eroja, joista kenties huomattavaa oli sähkötekniikan suuri opinto-oikeuden menettäneiden määrä (73) ja opiskeluajan päättyminen (23). Vastaavasti toiseen ammattikorkeakouluun siirtyi suurin määrä kone- ja tuotantotekniikan ja tietotekniikan opiskelijoita (36 ja 34). Myös ei syytä ilmoittaneita opintonsa keskeyttäneitä oli paljon: sähkö 43, tietotekniikka 33 ja konetekniikka 30.

Opintopistemääriä tarkasteltaessa 28 %:lla keskeyttäneistä ei ollut kertynyt opintopisteitä ollenkaan. 1-20 opintopistettä oli 25 %:lla ja 21–40 opintopistettä oli 20 %:lla. Neljänneksi suurimpana olivat 41–60 opintopistettä keränneet, joita oli 15 %.

Keskeyttämissä tapahtui kaikkein eniten ensimmäisen opiskeluvuoden jälkeen. Silti myös kaksi vuotta opiskelleet keskeyttivät opintojaan. Tämä viime mainittu ryhmä muodosti vain noin puolet ensimmäisen vuoden jälkeen keskeyttäneistä. Lähes yhtä paljon keskeytti opintonsa enemmän kuin kaksi vuotta opiskelleet kuin ensimmäisen opiskeluvuoden jälkeenkin (36 ja 34). Sähkötekniikassa keskeytti huomattavasti enemmän opiskelijoita enemmän kuin kaksi vuotta opiskelleiden ryhmässä eli yhteensä 94. Vastaavasti konetekniikassa näitä oli 63 opiskelijaa.

Yhteenvedona voi todeta, että huonoja syitä keskeyttämiseen eli tässä tutkimuksessa ”opiskelu-oikeuden menettäminen” ja ”ei syytä” muodostivat noin 57 % kaikista keskeytyksistä. Hyviä syitä oli puolestaan noin 34 %. Työhön meno oli syynä noin 9 %, mikä voidaan katsoa sekä hyväksi että huonoksi keskeytykseksi.

4. POHDINTAA KESKEYTTÄMISEN VÄHENTÄMISEKSI

Opintojen keskeyttäminen on todellinen ongelma tekniikassa. Tutkimukseni perusteella suurin osa keskeyttämisen syistä on sellaisia, joihin voi yrittää vaikuttaa ohjauksellisin keinoin. Paneudun tässä vain sellaisiin konkreettisiin toimenpiteisiin, jotka voidaan toteuttaa tekniikassa ilman sen suurempia rahallisia panostuksia tai erityisjärjestelyjä.

Ensimmäinen opintovuosi on hyvin kriittinen tarkasteltaessa keskeyttäneiden määrää ja myös kertyneitä opintopisteitä. Ohjaukseen on tämän vuoksi kiinnitettävä erityisen paljon huomiota. Oppilaitoksessamme on toiminut opettajatuutorit, mutta heidän tehtäväkenttäänsä ei ole tarkemmin vielä määritelty. Heille on annettu tehtäväksi seurata opiskelijoiden läsnäoloa ja opintomenestystä. Tämän lisäksi mielestäni opiskelijat olisi tärkeää haastatella heti lukuvuoden alusta, jotta saadaan käsitys opiskelijoiden motivaatiosta ja valmiuksista opiskeluun. Tämä on opettajatuutorin ensimmäinen tehtävä. Samalla hän oppii tuntemaan oman ryhmänsä tarkemmin. Opiskelijan on paljon helpompi puhua kahden kesken opettajantuutorin kanssa vaikeuksistaan, peloistaan ja muistakin mieltään painavista asioista. Ryhmässä ei usein keskustelua henkilökohtaisista asioista synny, ja ovathan opiskelijat opintoja aloittaessaan vieraita toisilleen. Näiden haastattelujen pohjalta opettajatuutori voi tarvittaessa ohjata opiskelijan opinto-ohjaajan juttusille. Lukuvuoden lopussa on syytä suorittaa toinen haastattelu, jossa katsotaan tarkemmin, miten opinnot ovat sujuneet, ja minkälaiset ovat opiskelijan mietteet ensimmäistä lukuvuotta lopeteltaessa. Jos jo ensimmäisenä vuonna jää opintojaksoja suorittamatta, vaikeuttaa se seuraavan vuoden opintoja. Opetussuunnitelmassa on paljon sellaisia opintojaksoja, jotka on suoritettava ennen seuraaville opintojaksoille osallistumista. Samalla haastattelu saattaa selventää vielä tulevaisuudestaan epävarmojen opiskelijoiden ajatusmaailmaa.

Tilastotietojen perusteella oli keskeyttäminen suurta myös enemmän kuin kaksi lukuvuotta opiskelleiden keskuudessa, joten opettajatuutorointia on hyvä jatkaa edelleen. Tällä hetkellä tekniikassa opettajatuutorit toimivat vain yhden vuoden ajan, mutta tämä toiminta pitää saada jatkumaan koko opiskelujen ajan. Tutkimukseni osoittaa, että opintoja keskeytetään vielä kahden vuoden jälkeen. Opettajatuutorit voivat haastatella

ryhmänsä ainakin kerran lukuvuodessa, jos resurssit eivät mahdollista taista keskustelua opiskelijan kanssa kerran lukukaudessa. Parasta on, jos sama opettaja pystyy jatkamaan tehtävässään koko opiskelun ajan. Opettajatuutoroinnille täytyy luoda ohjeistus, ja heille on järjestettävä opettajatuutorointikoulutus. Lisäksi opettajatuutorin tehtäviin voi myös sisällyttää ammatillisen kasvun tukemisen. Hän voi ryhmän tapaamisissa ottaa mukaan erialaisia teemoja, jotka käsittelevät ammatillista kasvua. Nykyisellään tämä teema käsitellään ensimmäisen opintovuoden aikana, joka on aivan liian lyhyt aika – onhan kysymys pitkästä alkavasta prosessista.

Oped –projektin loppuraportissa on hyvin kattava yhteenveto, jossa rehtorit kertovat niistä toimenpiteistä, joita pitää tehdä keskeyttämisen ja opintojen pitkittymisen vähentämiseksi. Lista on koottu Seppo Kolehmainen toteuttamasta kyselystä rehtoreille. Tässä listassa on monta huomionarvoista asiaa, kuten ennen opiskelua tapahtuva ohjauksen tärkeys, opiskeluprosessien ja oppimisen ohjaus, säännöllisen opetuksen merkitys sekä ura- ja rekrytointiketjun rakentaminen. (Kokko – Kolehmainen 2002, 47.)

Yhtenä tärkeänä toimenpiteenä tai kehityksen kohteena näen opinto-ohjaajan ja koulutusohjelmavastaavien yhteistyön kehittämisen. Tätä olen yrittänyt käynnistää ja pyytänyt kutsua heidän yhteiseen palaveriin. Joitakin palavereita heidän kanssaan on pidetty, mutta näistä pitää tehdä säännönmukaisia. Näissä tapaamisissa keskustellaan kaikista opintoihin liittyvistä asioista, mitä uutta on kehitteillä, opintosuunnitelmista ja niiden muutoksista. Yhdessä voidaan päivittää opintojaksojen vastaavuudet, jos opintojakson nimi on muuttunut. Tämä helpottaa opinto-ohjaajan työtä opiskelijan tullessa kyselemään sellaisen opintojakson suorittamisesta, jota ei enää järjestetä. Lisäksi koulutusohjelmavastaavien kanssa voidaan koota yhteen opiskelun vuosikierto. Sellainen on olemassa, mutta sitä ei ole kirjoitettu yksiin kansiin.

LÄHTEET

AMKOTA-tietokanta <http://amkota.csc.fi/8080>

AMKOTA-yleisösivut <http://www.csc.fi/amkota/>

Ammattikorkeakoululaki 9.5.2003/351. <Http://finlex.fi/fi/laki>, ammattikorkeakoululaki.

Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun pedagoginen strategia 2007-2010. (Ammattikorkeakoulun hallituksen hyväksymä 22.4.2008 § 27)

Kolehmainen, S. 2002. Mihin opintojen edistämällä pyritään? Teoksessa Yhdessä ammattikorkeakouluopintoja edistäen – Opintojen edistäminen ja tukeminen – projektin loppuraportti. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulun julkaisuja A: 5/2002.

Kokko, P. (toim.) 2002. Kuuluuko keskeyttäminen kenellekään - Opedin K-renkaan loppuraportti. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulun julkaisuja A: 7/2002.

Kokko, P., Kolehmainen, S. (2002) Mitä opimme toisiltamme? Teoksessa Kokko, P., Kolehmainen, S. (toim.) Yhdessä ammattikorkeakouluopintoja edistäen – Opintojen edistäminen ja tukeminen –projektin loppuraportti. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulun julkaisuja A: 5/2002.

Kokko, P., Kolehmainen, S. (toim.) 2002. Mutkatonta opiskelua? Puheenvuoroja ammattikorkeakouluopintojen edistämisestä. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulun julkaisuja A: 14.

Lerkkanen, J. 2002a. Koulutus- ja uravalinnan ongelmat. Koulutus- ja uravalinnan tavoitteen saavuttamista haittaavat ajatukset sekä niiden yhteys ammattikorkeakouluopintojen etenemiseen ja opiskelijoiden ohjaustarpeeseen. Jyväskylä: Kopiojyvä.

Lerkkanen, J. 2002b. Koulutus- ja uravalintaa haittaavien ajatusten yhteys opintojen keskeyttämiseen. Teoksessa P. Kokko (toim.) Kuuluuko keskeyttäminen kenellekään? - Opedin K-renkaan loppuraportti. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulun julkaisuja A: 7/2002

Moitus, S., Huttu, K., Isohanni, I., Lerkkanen, J., Mielityinen, I., Talvi, U., Uusi-Rauva, E., Vuorinen, R. 2001. Opintojen ohjauksen arviointi korkeakouluissa. Korkeakoulujen arviointineuvoston julkaisuja 13:2001. Helsinki: Edita.

Olkinuora, A. 2003. Toiminnan suuntaaminen sen mukaan, mitä on näköpiirissä. Teoksessa J. Helander ja S. Seinä (toim.) Citius. Altius. Fortius. Näkökulmia opintojen ohjaukseen ammattikorkeakouluissa. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulun julkaisu D: 1/2002..

Opintopolku-Virtuaaliopo. http://www.token.fi/opintopolku/polku_content.html

Pedagoginen strategia. <Http://www.token.fi/?Deptid=11769>

Pohjolan Sanomat 15.7.2008. AMK-opiskelijat kaipaavat lisää opinto-ohjausta. 93.vuosikerta nro 190.

Pöllänen, E., Lehikoinen, P. 2002. Tekniikan alan ohjausongelmat. Teoksessa P. Kokko (toim.) Opintojen ohjauksen suuntaviivoja. Opedin O-renkaan loppuraportti. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulun julkaisu a: 8/2002. 55–59.

Seinä, S. 2003. Toiminnan suuntaaminen sen mukaan, mitä on näköpiirissä. Teoksessa J. Helander ja S. Seinä (toim.) Citius. Altius. Fortius. Näkökulmia opintojen ohjaukseen ammattikorkeakouluissa. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulun julkaisu D: 1/2002..

Vuorinen, P. 2001. Missä vika, kun amk-opinnot keskeytyvät? Teoksessa P. Kokko & S. Kolehmainen (toim.) Mutkatonta opiskelua? Puheenvuoroja ammattikorkeakouluopintojen edistämisestä. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulun julkaisu A:14.

Vuorinen, P. 2001. Opintojen keskeyttäminen ammattikorkeakoulussa. Ammattikasvatuksen aikakauskirja 2, 39-47.

Vuorinen, R. 2006. Internet ohjauksessa vai ohjaus internetissä? Ohjaajien käsityksiä internetin merkityksestä työvälineenä. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.

Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 15.5.2003/352. <Http://finlex.fi/fi/laki>, asetus ammattikorkeakouluista.